

בבא בתרא קא

עניין: קבורת מת, ראש השנה

מהרש"א ח"א גיטין נו :

שהרגישו שלא השאירו העובדי כוכבים רק (בקלון) ילדים וילדות דלכך מתקשים ואמרו אם אנו טובעים צים אנו צאים כו' ר"ל אי אית ציה גלגול מחילות לנא לחיי עוה"צ לעתיד ודרש להן כו' מנשן מנין שני אריות כו' כמ"ש בשר חסידין לחימו ארץ ואמר ועליהן הכתוב אומר כי עליך

מהר"ל גור אריה בראשית ב, ז

והוא דבר נפלא למבין סוד הקבורה לאדם. ואין הכוונה שתולה בקבורה דוקא, שהרי כמה שלא נקברו רק נטבעו, אבל הכונה ראוי לקבורה אמרינן, כי האדם ראוי לקבורה, כי ענין הקבורה — הטמנה לדבר שיהיה בעתיד⁴⁵, ומפני שהאדם הוא בכח להיות חי לעתיד — יש לו קבורה בעפר⁴⁶, כי הקבורה, שהוא הטמנה, מורה שהוא בכח לדבר העתיד כשיחיו המתים, כי הדבר הנגלה הוא בפעל⁴⁷, והדבר הנטמן הוא בכח⁴⁸.

שו"ת הלכות קטנות

קל"ה) שאלה אם תחיית המתים הוא מעשה נסים או ממדה ששם הכורא ית' מתחילת הבריאה נטבע. תשובה כבר הוכחתי צ"ל לרור החיים שלי כהלק מות ישרים שיש תחיה טבעית ונסיית אשר ימות נעמו בתשובה ויקבר כמו שילירתו טבעית (*צגזרת הכורא) גם תחייתו טבעית (*צגזרת הכורא) כי כשם שהיה מן העפר כך ילין מריח מים וכאחז"ל [סנהדרין ז"א]. מאי דלא הוה הוה מאי דהוה לכ"ש. והתחיה השנית היא לאותם אשר לא נתנו לקבורה שרין לעשות עמהם נס להחיותם (*כדכתיב אמר ה' מנשן אשיז וכו' שדרשוהו רז"ל [גיטין יז] על הנטבעים צים ושאוכלים אותם חיות השדה) אותם ודאי לריכין הס לנס יותר גדול כמ"ש בספרי הנו קמו משם כי טוב הוא :

מהרש"א ח"א ברכות נח :

קצוצים מר"ה דהיינו אם צריח אם צלמזוס וק"ל: לאחרי שנים עשר חדש כו'. לפי שכל שנה האדם נידון בראש השנה ויום הכפורים אם למות אם להיות חי ואם רואהו אחר ר"ה ויה"כ זה ואחר כך אין רואה אותו עד אחר ר"ה ויה"כ הצא הרי עבר עליו דין אם למות אם לאו וע"כ אומר ברוך מחיה מתים שניטול מדין מיתה צר"ה ויה"כ והשתא ניחא דמייתי עלה

של"ה פרשת

כי-תצא

הקבורה* האריך הרקנאטי, וכתב עוד וזה לשונו: על דרך סוד העיבור, כבר הודעתך כי לא ישא אלהים נפש וחשב מחשבות לבלתי ידח ממנו נדח (שם"צ י, ז), כדי שלא לאחר גזירותיו של הקדוש ברוך הוא ציוה שלא להלינו, כי כל עוד שלא נקבר לא יתגלגל. משל לאדם שאינו נושא אשה אחרת עד קבורת הראשונה. לכן צוה לקבורו מיד, כי אולי מיד ימצא מנוח אשר ייטב לו. ראייה לזה המדרש הכתוב אחריו, לא תראה את שור אחיך או את שיו נדחים והתעלמת מהם השב תשיבם לאחריך, והרמז למה שכתוב לבלתי ידח ממנו נדח וזהו נדחים. ואם השם יתעלה מחזיר אבידה לבעליה לרוב הימים נדבק בדרכיו, וזהו אמרו אבדת אחיך אבל לא אבידת גוי, כמו שרמזתי בסוד העבור בפסוק וזאת לפנים בישראל, עד כאן לשונו. ועל אבידה ונדחים הנ"ל נאמר (ישעיה מ, ג): והיה ביום ההוא יתקע בשופר גדול ובאו האובדים